1,4 m gylyje nuo sampilo viršaus ir apie 0,3 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus, po degėsių sluoksneliu, atidengtos 2 lygiagretės akmenų eilės 1,9 ir 2,2 m ilgio, tarpas tarp eilių — 40—50 cm. Tarp akmenų eilių buvo molio ir degėsių. Nukasus molį, tarp akmenų eilių, ant smėlio, rasti griaučių pėdsakai. Mirusysis paguldytas galva į šiaurės vakarus. Kapas ne centre, bet kiek į kraštą. Todėl pilkapio centre atsidūrė mirusiojo kojos. Griaučių ilgis 1,8 m, o ant kojų užversti stambūs akmenys. Kaukolės išlikusi tik apatinė dalis. Ant abiejų blauzdikaulių, prie pat kelių, gulėjo geležinis antskydis, padėtas viršūne žemyn. Jis pusrutulio formos, su atkraštėmis jo skersmuo — 20 cm, pusrutulio skersmuo — 12 cm, aukštis — 5 cm. Antskydis taip pat labai blogai išlikęs, suėstas rūdžių. Maždaug raktikaulio srityje rasta apskrita diržo sagtis. Ji žalvarinė. lankelis šešiakampio skersinio pjūvio. Dešinėje galvos pusėje gulėjo tiesus geležinis 20 cm ilgio peilis.

Sprendžiant pagal radinius, pilkapyje buvo palaidotas VI — VII a. karys. Laidojimo apeigos gana savotiškos. Iškasus duobę, paruoštas mirusiajam tarsi akmeninis „karstas", į jį paguldytas mirusysis ir jam ant kojų užversti akmenys. Tada „karstas" pripildytas molio.

Virš kapo supiltas pilkapis, pilkapio sampilo vidurys sudėtas iš akmenų, juos sutvirtinant moliu.

MAISIEJŪNŲ PILKAPIŲ (KAIŠIADORIŲ RAJ.) TYRINĖJIMAI 1971 M.

EUGENIJA BUTĖNIENĖ

1971 m. Lietuvos TSR Istorijos ir etnografijos muziejus tyrinėjo Maisiejūnų pilkapyną. Šis pilkapynas yra apie 500 m atstumu nuo to paties kaimo piliakalnio, netoli Kauno marių, kairiajame Strėvos upės krante. Krūmais apaugusioje kalvoje yra išlikusi apie 40 pilkapių grupė. Pilkapiai gana arti vienas prie kito. Jų sampilai yra 5—10 m skersmens ir 0,5—1 m aukščio. Didelė dalis yra seniau apardyti ir suplokštėję.

1971 m. ištirti 5 pilkapiai: 2 pilkapyno šiaurinėje dalyje ir 3 — pietinėje.

Maisiejūnų pilkapių sampilai paviršiuje turėjo akmenų grindinius, tiksliau sakant, net du grindinius. Vienas grindinys buvo tuoj iš karto po velėna, o antras — 50—60 cm gilumoje. Akmenų

grindiniai nėra vientisi, jie daugiau koncentruojasi pilkapio centre. Akmenys grindiniui naudoti visur vidutinio dydžio (10—30 cm skersmens). Pilkapių pagrinde aptikti akmenų vainikų likučiai. Neaišku, ar vainikai apardyti, ar jie ir nebuvo krauti ištisai. Vainikui naudoti kiek didesni akmenys.

Pilkapių sampilai pilti iš aplinkinės žemės. Sampile degėsių labai nedaug, kiek daugiau jų pilkapio pagrinde.

Trijuose tyrinėtuose pilkapiuose (Nr. 1—3) rasta po vieną griautinį kapą. Kapo duobė po pilkapio sampilu įkasta 30—50 cm į nejudintą gruntą, o nuo pilkapio sampilo viršaus jos dugnas yra 160—180 cm gilumoje. Kapo duobės buvo įvairiai apkrautos akmenimis. Pvz., pilkapyje Nr. 2 kapo duobės pakraščiai buvo apdėti akmėnimis, tarsi vainiku. Akmenys vidutinio dydžio. Jie buvo tik 10—15 cm aukščiau griaučių. O pilkapio Nr. 1 kapo duobės sampile buvo netvarkingai primesta paskirų akmenų. Pilkapyje Nr. 3 kapo duobės pakraščiais buvo tik keli akmenys.

Mirusieji laidoti aukštielninki, galvomis į šiaurės vakarus (340° kryptimi), rankos ištiestos palei šonus, kojos daugiau ar mažiau suglaustos, tik pilkapyje Nr. 1 mirusiojo kojos ties riešais buvo užkeistos. Griaučiai labai sunykę, įkapės taip pat apnykę.

Turtingesnis įkapių buvo kapas pilkapyje Nr. 3. Mirusiojo kairėje pusėje, ties petimi, išilgai griaučių, buvo geležinė, karklo lapo formos ieties viršūnė. Ant mirusiojo krūtinės buvo žalvarinė, lankinė lenkta kojele segė. Mirusiajam virš kelių buvo padėtas skydas, kurio išlikęs geležinis antskydis. Išilgai griaučių, prie dešinės kojos šlaunikaulio, buvo geležinis peilis. Juosmens srityje rasta geležinė diržo sagtis.

Pilkapyje Nr. 2 ties mirusiojo galva, dešinėje pusėje, buvo irgi geležinis ietigalis ir skersai jo gulėjo geležinis, siauraašmenis, pentinis kirvis.

Pilkapiai Nr. 4 ir 5 buvo smarkiai apardyti, ypač pastarasis. Jame buvo palyginti neseniai palaidota moteris ir keturi naujagimiai vaikai.

Atsižvelgiant į laidoseną ir rastąsias įkapes, Maisiejūnų tyrinėti pilkapiai datuotini V—VI m. e. amžiumi.

Kadangi Maisiejūnų pilkapyno ištirta tik labai nedidelė dalis ir galvojama tyrinėjimus tęsti toliau, galimas daiktas, kad bus rasta ir vėlyvesnių kapų, nes, pavyzdžiui, pilkapyje Nr. 5 rasta keletas sudegusių kaulų gabaliukų ir žalvarinis žvangutis. Tai rodo, kad pilkapio sampile galėjo būti jau vėlyvesnių sudegintų mirusiųjų kapų.